

עין משפט
נר מצוה

צוה א ב מיי פֿיג מהל' מכירה הל' צ ועיין בהשגות ונבמדד משנה סמג פשון פפ טוש"ע ח"מ סי' קלח סעיף א': **צוה ג מיי** שם פי"ב הל' ה סמג שם טוש"ע ח"מ סי' קלז סעיף א': **ק ד מיי** פי"ד שם הל' ז ועיין בהשגות ובמ"מ סמג שם טוש"ע ח"מ סי' ר סעיף ז: **קא ה ו מיי** שם הל' י טוש"ע שם סעיף י: **קב ז מיי** פי" מהל' מילה ולהל' ה' י ועיין במ"מ סמג לאוין קלג טוש"ע י"ד סי' קעז סעיף ח:

רבינו גרשום

בשליפי. במשואות של פירות שקושרין בחובלות שאין יכול להגביהן: עד שיטלטלנו. היינו עד שישבירו ואצ"ג דעבד בשליפי רברבי: שאני פשתן דמשמטיט. שיכול למשוכה נמשכת היא עצמה לשוטרן ולהשליך ממנו עד שיכול לטלטלו מה שאין כן בשאר חבילות: שאני בהמה דמסרכא. כששוברין אמר ליה סאה בסלע קנה לוקח ואין יכול לחזור המוכר: ומשני להכי קנה אצ"פ שלא נתמלאה המדה לפי ששנותו יש במדה. סימניו עד כאן סאה עד כאן אסתיס ועד כאן ג' וכן עד ל' ולהכי דמי כמאן דאמר ליה סאה בסלע ראשון ראשון לשנתות קנה. דאמר רב (הונא) (בהנא) במס' מנחות שנתות היו בהין עד כאן לפר עד כאן לאלל עד כאן לכבש: השוכר את הפועל. וקוצץ עמו שיעשה עמו מלאכה לזמן הגורן לקצור. ובאותו זמן שקוצץ עמו הפועל בולל שאינו עושה עצמו ביינר כל כך ומשכיר עצמו ביינר ולשעת הגורן מוצא מלאכה הרבה ומשכיר עצמו בסלע. והיינו דקאמר ליה בעה"ב אם תרצה אני אשכירך היום כשמלאכתך אינה שוה אלא דירי על מנת שתעשה עמי בזמן הגורן ואינו נזון לך אלא יניר כמו שאתה יכול לטול עכשיו אע"ג שמלאכתך באותו זמן יפה טלע ועל מנת כן אקדים לך שכרך מיד

א) רבינו מפרש דקושיא הוא מדברי ר"מ דאמר והדקה בהגבה ואף עלא אורחא בהגבה ומשני דבהמה א"ל במשיכה משום דמפרכת ועי' רש"ס.

פּו:

אטו פשתן בשליפי רברבי מי לא עבדי ל"ה. בשלמא אי מוקמינן רישא בשליפי זוטרי וכן פשתן בשליפי זוטרי ובעינן ביה בהגבהה משום שאין דרכו במשיכה כלל^א אבל שאר דברים אע"פ שדרכן בהגבהה נקנית נמי במשיכה אבל השתא דמוקמינן בשליפי רברבי אמאי פשתן אינו נקנה אלא עד שיטלטלנו דהיינו בהגבהה והא אורחיה במשיכה כיון שהוא בשליפי רברבי^ב: **ראשון** ראשון קנה. פ"ה דלא מצי למיפדך מסיפא דקמני ברשות לוקח כיון שקיבל עליו מוכר קנה דאיכא לאוקומי כשנתמלאה המדה ואין נראה לר"י דלא מצי למימר דאיירי כשנתמלאה המדה דא"כ לימני צהדי^ג צבא דסרסור ולמני צרה"ר ובחצר שאינו של שניהן וברשות לוקח כו' ומיהו לא ניחא ליה למיפדך מסיפא כיון דמאי פריך מרישא:

כדאמר רב כהנא שנתות היו בחין. תימה לרבינו חיים והלא לא רב כהנא אמרה אלא משנה היא צפ' צ' מדות (מנחות דף פז:) ואר"י דצפ' המזויא יין (צבת דף עח:) מנן סיד כדי לעשות אנדיפי ומפרש רב כהנא (שם פ:) מאי אנדיפי שנתות דמתנן שנתות היו צהין כו' הלכך מציא הכא רב כהנא דאשמעי' מיחייב המזויא סיד כשיעור לעשות צו שנתות אבל ממתימין דמנחות לא חזינן שיש שנתות אלא במדות של

קודש: דינר ל"יום ב'. נראה לרשב"א דהא דמתנן באיזהו נשך (צ"מ דף סה.) מרזין על השכר ואין מרזין על המכר האי דשרי להרבות על השכר כגון שוכנס מיד לתוך הבית דנענין אחר לא שרי להרבות דמיחוי כאגר נטר כדאמינן הכא:
לך

משיכה אלא הגבהה משום דלא הוו רברבי אלא זוטרי: **אטו פשתן בשליפי רברבי מי לא עבדי**. כמו פירות בתמיה ומהני צהו נמי משיכה [כן נראה שט"ה זו בעיני ועיקרן]: **שאני פשטן דמשמטיט**. שמחליק ואין יכולין לעשות ממנו משאות גדולות הלכך צעי הגבהה דדרכו צכך. ורבינו חננאל פ"י שאני פשתן דמשמטיט כיון שאם ימשך מתנתק אין דרכו להמשך לפיכך קני בטלטול ולפי הלשון הזה איכא לאוקומה אפי' בשליפי רברבי ואפי' הכי לימיה במשיכה אלא בהגבהה משום דמתנתק במשיכה: ה"ג בפירושי רבינו חננאל ס"ש **צמה גסה נקנית במסירה והדקה בהגסה דברי ר"מ ור' שמעון צן אלעזר וחכ"א צמה דקה במשיכה והא צמה דקה דבר הגבהה היא וסנו חכמים היא** (נבדאשית יד): **מסנה היא צפ' צ' מדות** (מנחות דף פז:) **ואר"י דצפ' המזויא יין** (צבת דף עח:) **מנן סיד כדי לעשות אנדיפי ומפרש רב כהנא** (שם פ:) **מאי אנדיפי שנתות דמתנן שנתות היו צהין כו'** **הלכך מציא הכא רב כהנא דאשמעי' מיחייב המזויא סיד כשיעור לעשות צו שנתות אלא במדות של חזינן שיש שנתות אלא במדות** **של קודש: דינר** ל"יום ב'. מרזין על השכר ואין מרזין על המכר האי דשרי להרבות על השכר כגון שוכנס מיד לתוך הבית דנענין אחר לא שרי להרבות דמיחוי כאגר נטר כדאמינן הכא:
לך

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא

סא שמע. ממתימין המוכר פירות כו' [פד:] **והא פירות צבני הגבהה נינהו**. דבשליפי זוטרי משמע ממתימין א) מדקמפלגי בסיפא גבי פשתן דהכי קמני המוכר פירות משך ולא מדד קנה דמשיכת כל שהוא מהניא צפירות שהרי דצר מועט הוא ובמשיכת כל שהוא נעקר כולו ממקומו כדאמר שמואל לגבי ספינה (לעיל דף עה:) עד שימשוך את כולה אבל המוכר פשתן שהוא ארוך אע"ג דהוי שליפי זוטרי לא קנה במשיכת פורתא דעדיין לא נעקר כולו ממקומו עד שיטלטלנו ממקום זה למקום אחר כלומר שימשכנו או יגיבינו למקום אחר שיהיה נעקר כולו ממקום שהיה שם דאיכא למימר דאפילו רב דפליג בצפינה הכא מודה דהתם מייס יס תחתיו ומדניידא פורתא חשיבא כעקירה כולה ממקומה אבל על גבי קרקע איכא למימר דמודי: **הכא צמאי עסקינן בשליפי רברבי**. והכי קא מפליג צין פירות לפשתן המושך פירות פעמים שאם משך קנה כגון בשליפי רברבי דהתם ודאי מהניא משיכה וכל שכן הגבהה אבל המוכר פשתן דאי אפשר בשליפי רברבי כדמפרש לקמן אלא שליפי זוטרי נינהו לא קנה עד שיטלטלנו ממקום למקום כלומר שיגבינוהו ולא במשיכה דלעיל ודכך המגביהין מקחן אין מגביהין ע"מ להחזירו במקום שהגביהו אלא מגביהו והולך לו ונטולו לרשותו והלכך נקט ממקום למקום והיינו דקפריך אי הכי אימא סיפא כו' דבשלמא לדידי דמוקמינן לה אפי' בשליפי זוטרי איכא לפלוגי צין רישא לסיפא במשיכת כל שהוא כדפרישית אלא לרידך דמוקמת נמי לרישא בשליפי רברבי ארוכין צין רישא לסיפא אלא דצרישא מהניא משיכה דרגילין להיות שליפי רברבי ובפשתן לא מהניא

והלכך נקט ממקום למקום והיינו דקפריך אי הכי אימא סיפא כו' דבשלמא לדידי דמוקמינן לה אפי' בשליפי זוטרי איכא לפלוגי צין רישא לסיפא במשיכת כל שהוא כדפרישית אלא לרידך דמוקמת נמי לרישא בשליפי רברבי ארוכין צין רישא לסיפא אלא דצרישא מהניא משיכה דרגילין להיות שליפי רברבי ובפשתן לא מהניא [כן נראה שט"ה זו בעיני ועיקרן]: **שאני פשטן דמשמטיט**. שמחליק ואין יכולין לעשות ממנו משאות גדולות הלכך צעי הגבהה דדרכו צכך. ורבינו חננאל פ"י שאני פשתן דמשמטיט כיון שאם ימשך מתנתק אין דרכו להמשך לפיכך קני בטלטול ולפי הלשון הזה איכא לאוקומה אפי' בשליפי רברבי ואפי' הכי לימיה במשיכה אלא בהגבהה משום דמתנתק במשיכה: ה"ג בפירושי רבינו חננאל ס"ש **צמה גסה נקנית במסירה והדקה בהגסה דברי ר"מ ור' שמעון צן אלעזר וחכ"א צמה דקה במשיכה והא צמה דקה דבר הגבהה היא וסנו חכמים היא** (נבדאשית יד): **מסנה היא צפ' צ' מדות** (מנחות דף פז:) **ואר"י דצפ' המזויא יין** (צבת דף עח:) **מנן סיד כדי לעשות אנדיפי ומפרש רב כהנא** (שם פ:) **מאי אנדיפי שנתות דמתנן שנתות היו צהין כו'** **הלכך מציא הכא רב כהנא דאשמעי' מיחייב המזויא סיד כשיעור לעשות צו שנתות אלא במדות של חזינן שיש שנתות אלא במדות** **של קודש: דינר** ל"יום ב'. מרזין על השכר ואין מרזין על המכר האי דשרי להרבות על השכר כגון שוכנס מיד לתוך הבית דנענין אחר לא שרי להרבות דמיחוי כאגר נטר כדאמינן הכא:
לך

משיכה אלא הגבהה משום דלא הוו רברבי אלא זוטרי: **אטו פשתן בשליפי רברבי מי לא עבדי**. כמו פירות בתמיה ומהני צהו נמי משיכה [כן נראה שט"ה זו בעיני ועיקרן]: **שאני פשטן דמשמטיט**. שמחליק ואין יכולין לעשות ממנו משאות גדולות הלכך צעי הגבהה דדרכו צכך. ורבינו חננאל פ"י שאני פשתן דמשמטיט כיון שאם ימשך מתנתק אין דרכו להמשך לפיכך קני בטלטול ולפי הלשון הזה איכא לאוקומה אפי' בשליפי רברבי ואפי' הכי לימיה במשיכה אלא בהגבהה משום דמתנתק במשיכה: ה"ג בפירושי רבינו חננאל ס"ש **צמה גסה נקנית במסירה והדקה בהגסה דברי ר"מ ור' שמעון צן אלעזר וחכ"א צמה דקה במשיכה והא צמה דקה דבר הגבהה היא וסנו חכמים היא** (נבדאשית יד): **מסנה היא צפ' צ' מדות** (מנחות דף פז:) **ואר"י דצפ' המזויא יין** (צבת דף עח:) **מנן סיד כדי לעשות אנדיפי ומפרש רב כהנא** (שם פ:) **מאי אנדיפי שנתות דמתנן שנתות היו צהין כו'** **הלכך מציא הכא רב כהנא דאשמעי' מיחייב המזויא סיד כשיעור לעשות צו שנתות אלא במדות של חזינן שיש שנתות אלא במדות** **של קודש: דינר** ל"יום ב'. מרזין על השכר ואין מרזין על המכר האי דשרי להרבות על השכר כגון שוכנס מיד לתוך הבית דנענין אחר לא שרי להרבות דמיחוי כאגר נטר כדאמינן הכא:
לך

מסורת הש"ס

א) צ"ק דף יא': קדושין דף כה: א) צ"מ דף קב: לקמן קה. קו: א) צבת דף פ: מנחות דף פז: ד) [איתו שם לגמרי וע' חוט' מנחות פז: ד"ה שמות וסוף' דהכא],

הגהות הב"ח

א) גבירא פשתן מחזירו ה"ז לא קנה: (ג) שם דלא נתמלאה המדה הב"ע גנון: (ג) רשב"ם ד"ה והא פירות וכו' מדקמפלגי בסיפא: (ד) ד"ה סר כו' הלכך אפי' אם משך: (ה) ד"ה מלאמי וכו' שייך למפריך דקמני כ"ל ומביט הא נמחק: (ו) בא"ד ולא נתמלאת המדה אין יכול וכו' לגביטא העליונה נתמלאת:

מוסף רש"י

בהמה גסה נקנית במסירה. עניניה מוסרים אותה ללוקח באפקר או בעברה. אבל משיכה לא מקניא דלין דרכה צכך להוליכה לפניו (קדושין כה:). והדקה בהגבהה. ולא צמאי עסקינן (שם). יכול לחזור בו אפילו בסאה אחרונה. ואע"פ שמשך אינה משיכה, דלילה חד מקח הוא ועד דמשך כלייה לא קני מדי (ב"מ קב:). ראשון ראשון קנה. כיון דא"ל סאה צמאי, כל סאה וסאה היה ליה חד מקח ומשיכת כל אחד קנאה (שם). שנתות. סימנים. כלי חרס גדול ויש צו בליטות בליטות כמין גאוזים קטנים, עד כאן לסאה עד כהן (לסאית שבת פ).

מוסף תוספות

א. מפני שהוא מחטטנף או נשמט. רמב"ן. ג. ומפרש שאני פשתן דמשמטיט, וכיון שיש לו פטירה צ"כ במשיכתו, אף כשהוא עשוי שליפי רברבי, מתיר קשריו ומגביהו פחות פחות ואין דרכו במשיכה שם.